

Tredje söndagen efter trefaldighet

Inigningsgudstjänst, Delsbostämman, 7 juli 2019

Andra årgångens texter

Finns det musik som är syndig? Finns det musik som är så gudsfrånvänd att den under inga omständigheter kan spelas i en kyrka? Vi vet att människor under olika århundraden har besvarat det frågan på skilda sätt. Ibland har man bannlyst vissa instrument och sagt att man inte får spela på dem i ett gudstjänstrum. Ibland är det hela musikstilar eller vissa musiker som man inte tycker passar in i ett kristet sammanhang. Visst kan det finnas musik som faktiskt inte bör spelas när vi samlas i Jesu namn men det går inte att utfärda några generella förbud eller förhållningsorder. Det förstår vi om vi funderar lite närmare över det som Jesus berättar i dagens evangelietext. Jesus liknar Gud vid en kvinna som städar hela huset för att hitta ett borttappat silvermynt. När hon hittar myntet blir hon så glad att hon bjuder in till en spontan fest i grannskapet – antagligen med både sång och musik. Lika jublande glada blir änglarna över en enda syndare som omvänder sig säger Jesus.

Det påståendet ger oss faktiskt indirekt ett svar på frågan om det finns syndig musik. Musik kan knappast vara syndig för det är bara människor som kan vara syndare. Människor kan både vända sig fel och omvända sig precis som man kan vända sig om i dansen. Musik eller instrument kan inte ta ansvar men dem som gläds över musiken och spelar på instrumenten kan göra det. Människor kan synda och när Jesus berättar liknelsen om kvinnan som hittar det borttappade myntet är tanken att vi ska bli lika glada som kvinnan när vi förstår att Gud intensivt letar efter oss alla som så lätt kommer bort här i världen. Att vi kan omvända oss och komma hem till Gud är ett befriande budskap men det är inte alltid som vi hör just den tongången. Ibland möter jag människor som tycker det är ett fasligt tal om synd i kyrkan. Så fort som man kommer till kyrkan får man höra att man är en syndare. Vad är det för befriande i det? Visserligen kanske kyrkans företrädare har lärt sig att inte bannlysa vissa musikinstrument eller vissa musikstilar som berör människor på djupet och hjälper dem att tolka livet men att människor är syndare det predikar man fortfarande från predikstolarna – också idag.

För att kunna jubla och fira lika mycket som kvinnan i evangelietexten behöver vi fundera lite över vad det innebär att vara en syndare och kanske framför allt vad det inte innebär. Vi tror lätt att allt som vi skäms för, allt som vi tycker har blivit fel och allt som vi säger förlåt för är synd men så är det inte. Vi människor har ofta dåligt samvete över massor av saker som inte är synd. Vi inkluderar mycket mer i begreppet synd än vad sin faktiskt ryms i det. Några av våra missuppfattningar kan musiken hjälpa oss att upptäcka.

Många av oss är inte särskilt tonsäkra. När vi sjunger här i kyrkan så tar vi ibland någon annan ton än den ton som organisten spelar. Vi försöker inte medvetet förstöra organistens arbete. Vi gör så gott vi kan. När det blir fel, trots att man har gjort sitt bästa, är det inte meningsfullt att tala om synd. Synd handlar om att medvetet sjunga illa eller sämre än man kan bara för att man vill förstöra. Sådan falsksång kan beskrivas som synd eftersom Gud vill att vi ska bidra till och inte förstöra det konstverk som Gud här i tiden håller på att uruppföra genom oss och hela skapelsen. Tyvärr är det inte alltid som vi vill sjunga med i den gudomliga allsången.

Det finns många sätt som man kan förstöra ett gemensamt musicerade på. Man kan bestämma sig för att klappa i otakt eller sjunga så hiskeligt högt att man överröstar alla andra. Man kan låta bli att stämma sitt instrument så att man till sist bara bidra med falskspel. Eller också kan man sitta i ensemblen och vara så sur över att man får spela en trist fjärdestämman att man helt missar att tillföra de få toner som man trots allt har fått på sin lott. Man kan förstöra det gemensamma musicerandet genom att vandalisera sitt eget eller andra människors instrument. Då låter det inte bara illa. Då låter det inte längre alls. Gemenskapen har tystnat.

När Gud förlåter oss så bryter Gud den tystnaden. Man kan säga att Gud stämmer oss rätt igen precis som en musiker som ska börja spela. Man kan också säga att Gud bjuder upp oss på nytt eller att Gud låter oss återfinna vår plats i den gemensamma körsången. Ingen av oss kan helt undvika gudsfrånvända snedsteg när vi valsar omkring här på jorden men vi kan, med Guds hjälp, vända oss om när vi har rört oss i fel riktigt, bort från Gud. Vi kan låta Gud ta oss i handen och föra oss rätt igen.

När en enda syndare omvänder sig utbryter en jublande fest med änglasång säger Jesus. Varje människa är oändligt värdefull för Gud. Gud vill hitta och bevara var och en av oss. Därför sopar Gud hela världen för att finna oss när vi försvunnit från Gud. Gud sjunger under arbetet. Gud lockar fram oss genom att nynna på en melodi som vi känner igen när vi hör den.

I den välbekanta psalmer ”Härlig är jorden” sjunger vi om tonen från himlen. Den tonen förstummas aldrig. Den vibrerar genom hela Guds skapelse och i oss. Den tonen kan beskrivas som en längtan som vi människor bär på, en längtan efter det som är större än oss själva. Vi uttrycker något av denna längtan i sånger och musik som berör oss på djupet. I grund och botten är denna längtan en längtan efter Gud som har skapat oss.

När Gud letar efter oss så knyter Gud an till denna längtan. Gud sjunger vårt hemlands toner och vi känner igen melodierna. De gudomliga melodierna slår an en ton djupt inom oss, tonen från himlen. Den tonen kan spelas på många olika instrument och sjungas i olika rytmer men en sak utmärker alltid tonen från himlen. Den skapar gemenskap mellan människor och Gud.

Tonen från himlen låter oss ana att vi hör ihop som Guds folk och därför är den tonen alltid folkmusik. Den ljuder här i kyrkan i psalmsången och i bibeltexterna. Den klingar också med i musiken som fyller hela Delsbo under stämmans dagar. När du hör den tonen får du jubla lika mycket som kvinnan i dagens evangelietext. Tonen från himlen har återfunnit dig. Den leder dig hem till glädjen hos Gud.